

Ενότητα 17

Πόλεμος και ειρήνη

1. Γράψτε μια παράγραφο για τα συναισθήματα και τις σκέψεις που σας προκαλεί η φωτογραφία.

2. Οι παράγραφοι μερδεύτηκαν. Μπορείτε να τις αριθμήσετε ώστε να φανεί η σωστή τους σειρά;

Ακόμα κι εκείνοι που στην αρχή δεν έβλεπαν με κακό μάτι τους πρασινομάλητες αρχίζουν να λένε ότι, αν όλοι οι άνθρωποι με πράσινα μαλλιά έφευγαν από τη χώρα, θα υπήρχαν πιο πολλές θέσεις εργασίας. Στις εφημερίδες και στην τηλεόραση κανένας δε λέει ότι όλα αυτά είναι ανοησίες. Ωστόσο, υπάρχουν πολλοί που δε συμφωνούν μ' αυτούς που θέλουν να διώξουν τους πρασινομάλητες. Μα δεν κάνουν τίποτα. Τους απασχολούν άλλα προβλήματα και σκέφτονται ότι όλα τούτα σε λίγο θα καταλαγιάσουν.

Να τι έγινε σε μια φτωχή χώρα, όπου πολλοί άνθρωποι είναι άνεργοι. Οι κάτοικοι αυτής της χώρας είναι δυστυχισμένοι. Κανένας δεν ξέρει τι πρέπει να γίνει για να καλύτερέψουν τα πράγματα. Οι άνθρωποι μέσα στην απελπισία τους φαντάζονται ότι κάποιοι φταίνε για τη δυστυχία τους.

Ίσως κάποιος να είχε διαβάσει μια ιστορία που έλεγε ότι οι πρασινομάλητες ήταν πιο πλούσιοι από τους άλλους ή ότι είχαν μια μεταδοτική αρρώστια ή ότι όλοι ήταν κλέφτες... δεν το ξέρουμε. Όμως το αποτέλεσμα είναι ότι μια φορά την εβδομάδα όλοι παίρνουν μέρος σε μια μεγάλη διαδήλωση, απαιτώντας από την αστυνομία να διώξει από τη χώρα όλους τους πρασινομάλητες.

Ωστόσο, κάθε εβδομάδα όλο και περισσότεροι πηγαίνουν στη διαδήλωση ενάντια στους πρασινομάλητες και μέσα σε μερικούς μήνες έχουν γίνει τόσο πολλοί, που οι άνθρωποι με πράσινα μαλλιά δεν τολμάνε πια να βγουν από τα σπίτια τους. Όταν βγαίνουν, τους κυνηγάνε. Έχει αρχίσει πόλεμος.

Πολλές φορές οι άνθρωποι, όταν κάτι δεν πάει καλά και δεν υπάρχει λύση, αναζητούν κάποιον ένοχο. Αυτή τη φορά, χωρίς να ξέρει κανείς τον λόγο, οι ένοχοι που διάλεξαν οι άνθρωποι είναι οι πρασινομάλητες.

Μπ. Λαμπέ - Μ. Πυές, *Ο πόλεμος και η ειρήνη*, εκδ. Άγκυρα, Αθήνα, 2002 (διασκευή)

3. Αφού διαβάσατε την προηγούμενη ιστορία, αποφασίζετε να γράψετε ένα άρθρο στη σχολική εφημερίδα με σκοπό να δείξετε πόσο επικίνδυνο φαινόμενο είναι ο ρατσισμός και πώς μπορεί να οδηγήσει σε πόλεμο. Για να πείσετε, μπορείτε να αναφερθείτε και στην ακόλουθη αληθινή ιστορία:

«σύγχρονες» ιστορίες ρατσισμού

Καυτά δάκρυα έτρεχαν από τα μάτια της δεκαπεντάχρονης Λορέιν Νισέιν καθώς διηγόταν την τραυματική εμπειρία της στην Παγκόσμια Διάσκεψη κατά του Ρατσισμού, της Ξενοφοβίας και της Μισαλλοδοξίας, που πραγματοποιήσαν τα Ηνωμένα Έθνη στο Ντέρμπαν στις αρχές του μήνα. Ένας λευκός καταστηματάρχης στη Νότια Αφρική κατηγορήσε τη νεαρή Λορέιν ότι έκλεψε από το μαγαζί του μερικά ρούχα και αποφάσισε να πάρει τον νόμο στα χέρια του. Τι έκανε, λοιπόν, για να την τιμωρήσει; Την περιέλουσε από πάνω μέχρι κάτω με λευκή μπογιά. Τα σχόλια είναι μάλλον περιττά.

Μην ξεχάσετε να διαλέξετε έναν τίτλο που να τραβάει την προσοχή και να χρησιμοποιήσετε:

- επιχειρήματα
- φράσεις που δείχνουν τα συναισθήματά σας ή προκαλούν συναισθήματα σε αυτόν που θα διαβάσει το άρθρο
- ρέξεις που δηλώνουν την άποψή σας (π.χ. νομίζω, πιστεύω, κατά τη γνώμη μου)
- αιτιολογικές, τελικές και αποτελεσματικές προτάσεις
- απρόσωπα ρήματα

4. Μετατρέψτε τις επαυξημένες προτάσεις σε απλές, για να τις χρησιμοποιήσετε σε τίτλους φωτογραφιών σε εφημερίδα.

Για παράδειγμα: Αναχωρούν αύριο αεροπορικά από τη Θεσσαλονίκη οι εθελοντές Έλληνες γιατροί για το Ιράκ. ⇒ Αναχωρούν οι γιατροί.

- Συνεχίζει ο ΟΗΕ για τέταρτη ημέρα τις ειρηνευτικές προσπάθειες με σκοπό τον τερματισμό των συγκρούσεων στη Δυτική Αφρική.
⇒
- Εγκαινιάζεται αύριο στις 6 στο Πολιτιστικό Κέντρο του Δήμου παιδική έκθεση ζωγραφικής με θέμα την ειρήνη.
⇒
- Μαραθώνιο οικονομικής ενίσχυσης για τα παιδιά του πολέμου διοργανώνει η UNICEF την ερχόμενη Παρασκευή.
⇒
- Τα παιδιά διατρέχουν τεράστιο κίνδυνο από τις νάρκες σε 90 χώρες.
⇒
- Στην αρχαιότητα, κατά τη διάρκεια των Ολυμπιακών Αγώνων οι πόλεμοι σταματούσαν και επικρατούσε η ολυμπιακή εκεχειρία.
⇒
- 50 εκατομμύρια πρόσφυγες περιπλανιούνται από τόπο σε τόπο εξαιτίας των πολέμων στον πλανήτη μας.
⇒

5. Είστε δημοσιογράφος και πήρατε ένα επείγον σύντομο μήνυμα. Έχετε τώρα να γράψετε την είδηση, προσθέτοντας δικές σας λεπτομέρειες και συμπληρώνοντας τους προσδιορισμούς που χρειάζονται, όπως στο παράδειγμα.

Τελευταίες πληροφορίες σήμερα πρωί.
Στρατεύματα κοντά σε πόλεις. Πτήσεις
αεροσκαφών. Απειλή για αμάχους. Έχοι
όπλων. Κάτοικοι πανικόβλητοι.
Εγκατάλειψη κατοικιών. Ετοιμασίες
αναχώρησης. Ανάγκη ανθρωπιστικής
βοήθειας. Έλλειψη τροφίμων, νερού.
Είνδυνοι επιδημιών. Νοσοκομεία
κατεστραμμένα. Προσπάθειες ΟΗΕ για
ειρήνευση.

Σήμερα το πρωί οι τελευταίες πληροφορίες αναφέρουν ότι τα στρατεύματα έχουν
πλησιάσει στις πόλεις και

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

6. Οι παρακάτω τίτλοι εφημερίδων μιλούν για τον πόλεμο και την ειρήνη. Μπορείτε να τους μετατρέψετε ώστε οι ονοματικές φράσεις να γίνουν ρηματικές;

Παράδειγμα:

Κήρυξη πολέμου χτες στο Ιράκ ⇒ Κηρύχτηκε χτες πόλεμος στο Ιράκ

- Αύξηση των εξοπλισμών πέρσι

⇒

- Προσπάθειες από τον ΟΗΕ για ειρήνη στη Μέση Ανατολή

⇒

- Διακοπή των εχθροπραξιών στη Γιουγκοσλαβία

⇒

- 5 τραυματίες από έκρηξη βόμβας στην Παλαιστίνη

⇒

- Νόμπελ Ειρήνης σε Αφρικανή αγωνίστρια για τα δικαιώματα των γυναικών

⇒

.....

7. Βρείτε τους προσδιορισμούς της αιτίας και μετατρέψτε τους σε αιτιολογικές προτάσεις που ξεκινούν με *επειδή, διότι, γιατί, αφού*.

- Πολλοί ηθοί ζουν με στερήσεις και φόβο εξαιτίας των συνεχών πολέμων.
Πολλοί ηθοί ζουν με στερήσεις και φόβο επειδή
- Χιλιάδες παιδιά αναγκάζονται να χρησιμοποιούν όπλα λόγω της παιδικής στράτευσης.
.....
.....
- Στην Κατοχή πολλοί άνθρωποι έχασαν τη ζωή τους εξαιτίας της έλλειψης τροφίμων.
.....
.....
- Εξαιτίας της καταστροφής των σπιτιών τους, πολλοί άνθρωποι γίνονται πρόσφυγες.
.....
.....
- Ο γιατρός Αλβέρτος Σβάιτσερ αποτελεί παγκόσμιο σύμβολο ανθρωπιάς χάρη στις ακούραστες προσπάθειές του για την ειρήνη.
.....
.....

8α. Διαβάσατε τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού και θέλετε να ενημερώσετε τους συμμαθητές σας συνοπτικά για κάποια σημαντικά άρθρα. Δώστε με μία σύντομη φράση το περιεχόμενο κάθε άρθρου. Επειδή κάθε άρθρο ορίζει και μία αντίστοιχη υποχρέωση απέναντι στα παιδιά, μην ξεχάσετε να χρησιμοποιήσετε ρήματα ή εκφράσεις με ανάλογη σημασία, όπως *πρέπει, είναι αναγκαίο, επιβάλλεται, οφείλω* κ.ά.

Άρθρο 1: Τα κράτη υποχρεούνται να σέβονται τα δικαιώματα που αναφέρονται στη σύμβαση και να τα εγγυώνται σε κάθε παιδί, χωρίς καμία διάκριση φυλής, χρώματος, φύλου, γλώσσας, θρησκείας, πολιτικών ή άλλων πεποιθήσεων ή της εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής του, της οικονομικής ή οποιασδήποτε άλλης κατάστασης του παιδιού ή των γονέων του. Γι' αυτόν τον λόγο, παίρνουν όλα τα κατάλληλα μέτρα ώστε να προστατεύεται αποτελεσματικά το παιδί έναντι κάθε μορφής διάκρισης.

⇒ Τα κράτη πρέπει να σέβονται και να προστατεύουν τα δικαιώματα των παιδιών.

Άρθρο 4: Τα συμβαλλόμενα κράτη εγγυώνται στο παιδί το δικαίωμα ελεύθερης έκφρασης της γνώμης του σχετικά με οποιοδήποτε θέμα το αφορά, λαμβάνοντας υπόψη τις απόψεις του παιδιού ανάλογα με την ηλικία του και με τον βαθμό ωριμότητάς του. Επίσης, σέβονται το δικαίωμα του παιδιού για ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας.

⇒

Άρθρο 6: Τα κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού να απολαμβάνει το καλύτερο δυνατό επίπεδο υγείας και να επωφελείται από τις υπηρεσίες ιατρικής θεραπείας. Επιδιώκουν να διασφαλίσουν ότι κανένα παιδί δε θα στερείται το δικαίωμα περίθαλψης και αγωνίζονται κατά της ασθένειας και της κακής διατροφής με την παροχή θρεπτικών τροφών και καθαρού πόσιμου νερού.

⇒

Άρθρο 7: Τα κράτη αναγνωρίζουν το δικαίωμα του παιδιού στην εκπαίδευση και καθιστούν τη στοιχειώδη εκπαίδευση υποχρεωτική και δωρεάν για όλους. Επίσης, εξασφαλίζουν σε όλους την πρόσβαση στην ανώτατη παιδεία με όλα τα κατάλληλα μέσα, σε συνάρτηση με τις ικανότητες του καθενός, και παίρνουν μέτρα για να ενθαρρύνουν την τακτική σχολική φοίτηση και τη μείωση του ποσοστού εγκατάλειψης των σχολείων.

⇒

Άρθρο 8: Τα κράτη αναγνωρίζουν στο παιδί το δικαίωμα στην ανάπαυση και στις δραστηριότητες του ελεύθερου χρόνου, στην ενασχόληση με ψυχαγωγικά παιχνίδια και δραστηριότητες που είναι κατάλληλες για την ηλικία του και στην ελεύθερη συμμετοχή στην πολιτιστική και καλλιτεχνική ζωή.

⇒

.....

Άρθρο 9: Τα κράτη επαγρυπνούν ώστε κανένα παιδί να μην υποβάλλεται σε βασανιστήρια ή σε άλλες σκληρές, απάνθρωπες ή εξευτελιστικές τιμωρίες ή μεταχείριση. Κανένα παιδί δεν πρέπει να στερείται την ελευθερία του κατά τρόπο παράνομο ή αυθαίρετο.

⇒

.....

β. Μπορείτε να συμπληρώσετε κάθε άρθρο με μία τελική ή αποτελεσματική πρόταση που θα δείχνει ποιο σκοπό εξυπηρετεί ή ποιο αποτέλεσμα πετυχαίνει; Το παράδειγμα θα σας βοηθήσει:

- Τα κράτη οφείλουν να σέβονται τα δικαιώματα όλων των παιδιών του κόσμου, για να προστατεύονται τα παιδιά από κάθε μορφή διάκρισης.

-
-
-
-
-
-

9. Όπως ξέρουμε, κάποια ρήματα σύνθετα με προθέσεις στον αόριστο και στον παρατατικό παίρνουν την αύξηση εσωτερικά, δηλαδή μετά την πρόθεση. Συμπληρώστε τον κατάλληλο τύπο αυτών των ρημάτων.

Οι ειδήσεις που έφτασαν από μακριά (διαβύω, αόριστος) τις ελπίδες να επικρατήσει ειρήνη. Οι δύο χώρες (απορρίπτω, παρατατικός) τις προτάσεις για διάλογο και (επιλέγω, παρατατικός) τη σύγκρουση. Ο ΟΗΕ (καταβάλλω, αόριστος) προσπάθειες να επικρατήσει η λογική και (εκδίδω, αόριστος) ανακοίνωση με την οποία (αναθέτω, παρατατικός) σε μια ομάδα επιστημόνων την αποστολή να βρουν μια ειρηνική λύση. Η ανθρωπότητα περίμενε με αγωνία το αποτέλεσμα. Ευτυχώς, λίγες μέρες μετά, τα δύο κράτη (εγκρίνω, αόριστος) το ειρηνευτικό σχέδιο.

10. Συμπληρώστε τα κενά με λέξεις σύνθετες με προθέσεις από τα αρχαία ελληνικά:

- Από την αρχαιότητα ως τις μέρες μας, συχνά ένα κράτος οργάνωνε (εκ + στρατός) για να (εις + βάλλω) σε ένα άλλο κράτος. Με αυτό τον τρόπο (κατά + πατώ) τις διεθνείς συμφωνίες και (επί + διώκω) να κυριαρχήσει σε άλλους λαούς. Οι λαοί που δέχονται την (επί + θέση) μερικές φορές (αντί + στέκομαι). Άλλοτε όμως (υπό + τάσσομαι) και (μετά + τρέπομαι) σε (υπό + δούλος).
- Όταν ο πόλεμος είναι τόσο άδικος, συχνά σε άλλες χώρες γίνονται (διά + δηλώνω) και (διά + μαρτυρώ), στις οποίες (συν + μετέχω) πολλοί φιλειρηνικοί άνθρωποι. Σκοπός τους είναι να (εν + τόπος) τρόπους για να (επί + κρατώ) και πάλι η ειρήνη. Ένας τέτοιος τρόπος θα ήταν να (ανά + θιώνω) η ολυμπιακή εκχειρίδα.

11. Συνδυάστε λέξεις από τις δύο στήλες για να σχηματίσετε άλλες σύνθετες. Στη συνέχεια χρησιμοποιήστε τις λέξεις που φτιάξατε σε ένα μικρό δικό σας κείμενο.

A	B
συν	πόλεμος
επί	λόγος
διά	κρούση
εν	κίνδυνος

.....

.....

.....

.....

12. Αντιγράψατε το παρακάτω απόσπασμα, όπου ένας Τούρκος μιλάει με έναν Έλληνα κατά τη διάρκεια της Μικρασιατικής Καταστροφής, για να το χρησιμοποιήσετε σε μια σχολική εκδήλωση. Όμως ξεχάσατε να βάλετε τόνους. Μπορείτε να τους συμπληρώσετε;

– Ο πόλεμος βγαζει τους ανθρωπους απο τον δρομο του θεου, μουργουρισα δειλτα, γιατι δεν ηξερα πως θα το παρει.

Με κοιταξε μεσα απ' τα γυαλια του με το καθαρο γαλαζιο ματι του.

– Η νεαρη σου ηλικια, μου αποκριθηκε, και τα βασανα που περασες δε σε εμποδιζουνε να αντικριζεις σωστα τη ζωη. Ο πολεμος ανοιγει βαραθρα στις ψυχες και στα εθνη. Εσεις οι Ελληνες ειχατε στην αρχαια μυθολογια σας μια Κιρκη, που σαν αγγιζε τους ανθρωπους τους εκανε γουρουνια. Κιρκη ειναι ο πολεμος.

Διδώ Σωτηρίου, Ματωμένα Χώματα, εκδ. Κέδρος, Αθήνα, 1983